

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravlništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošti, hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVI.

V Ljubljani, v soboto, dne 29. julija 1933.

Štev. 85.

Nauk londonske konference

Minister I. Mohorič je objavil v »Sl. N.« izredno zanimiv članek o londonski konferenci in o nadaljnjem razvoju svetovnega gospodarstva. Med drugim pravi minister Mohorič v svojem članku:

Ze kratek sprehod po Londonu pokaže, da je prešlo Angležem geslo: Angleži kupujte le angleško blago! — že v meso in kri. Vsak predmet ima znak, da je britanskega izvora in samo predmeti s tem znakom se kupujejo. Obenem pa se z vso doslednostjo pospešuje domača produkcija na vseh poljih. Veliki nasadi hmelja od Dovera do Londona bodo kmalu Angleže čisto osamosvojili od uvoza tujega hmelja, od katerega se itak že pobira 100 odstotna carina. Z vso odločnostjo se pospešuje živinoreja in tudi tu bo avtarkija kmalu dosežena. Vse tuje blago se mora žigosati in odkar je uvedeno žigosanje jajc, ni šlo iz Jugoslavije v Anglijo niti eno jajce.

Kakor v Angliji, tako raste avtarkistično gibanje v Franciji, Nemčiji, Ameriki in jasno je, da bo svobodna trgovina vedno bolj padala. In s to resnico moramo računati tudi pri nas. Hote ali nehoti moramo spoznati, da se moramo v gospodarstvu postaviti čisto na svoje noge, da bo izvoz tudi deželnih pridelkov vedno težji. Naša produkcija se mora zasnovati na potrebah notranjega trga, ker izvoz bo ostajal vedno bolj izjema. Zaradi tega tudi mi ne bomo več mogli dopuščati prost uvoz vsakomur, temveč slediti bomo morali primeru Turčije, ki se je odločila za politiko reciprocitete. Kdor uvaža naše pridelke, tega izdelke bomo uvažali tudi mi. Na tem principu se mora zgraditi naša politika. Ta potreba je tem bolj nujna, ker moramo računati s tem, da bodo kolonialne države še na vso moč gospodarsko dvignile svoje kolonije, kjer so tla za neizčrpna bogastva industrijskih sirovin in deželnih pridelkov. Proti tej konkurenci agrarne države južnovzhodne Evrope ne bodo mogle vzdržati.

Neuspela pogajanja za žitni sporazum so dokazala, da bo Amerika z vso odločnostjo vztrajala na zmanjšanju proizvodnje in ker so njeni produkcijski stroški nižji ko naši, se bo tej ameriški zahtevi le težko upirati. Prišlo bo do kvotizacije eksportov in temu se bo morala prilagoditi tudi produkcija.

Iz vsega tega pa nujno sledi nauk, da moramo posvetiti glavno pozornost izgradnji in organizaciji našega domačega trga. Pri tem pa moramo računati le na lastno moč in se ne smemo niti najmanj zanašati na tujo pomoč. Tudi javna dela bomo mogli izvesti le z lastnimi sredstvi in treba je, da se v tem oziru ravnamo po zgledu Češkoslovaške, ki je z velikim notranjim posojilom zbrala sredstva za velika investicijska dela. Enako dela Italija, ki kljub že skoraj stotomilijardnemu notranjem dolgu z nezmanjšano silo gradi nove ceste in nove stavbe. Organizacija domačega trga je tem bolj potrebna, ker je črna špekulacija že pognala kvišku cene borzna špekulacija že pognala kvišku cene industrijskih sirovin, ki jih moramo mi uvažati in se bo s tem naša industrijska produkcija podražila.

Poleg organizacije domačega trga pa je treba doseči tudi intenzivno gospodarsko sodelovanje držav Male antante, ker nam more nuditi to sodelovanje obilo koristnega in praktičnega za gospodarski napredek naših krajev. To so v glavnem izvajanja ministra Mohoriča. K tem izvajanjem bi dodali:

Nauk londonske konference je torej predvsem opomin, da z lastnimi silami izvedemo popolno organizacijo domačega trga, da skušamo na vseh potih doseči popolno gospodarsko osamosvojitve in da se takoj pričnemo pripravljati za čas, ko bo izvoz postal skoraj nemogoč, da bo naš izvoz odjem doma.

Iz tega nauka pa izvira ona stara zahteva naših gospodarskih krogov, da se

vendar že enkrat sestavi za vso državo veljaven in do podrobnosti izdelan gospodarski načrt. Absolutno nemogoče je, da bi kdajkoli prišli do gospodarske osamosvojitve, če ne ustanovimo podjetij, ki nam še manjkajo. Celotno vrsto novih podjetij zahteva naša gospodarska osamosvojitve. Toda ta nova podjetja morajo nastajati tako, da bo eno novo podjetje omogočalo nastanek novega. Ne sme se zgoditi, da bomo nakrat izdelovali blaga ene vrste v izobilju, a blago druge vrste bomo morali še uvažati. Po točnem načrtu morajo nastajati nova podjetja, da bo tudi v resnici naša gospodarska osamosvojitve vsako leto večja.

To delo bo pri nas še posebno težko, ker nam primanjkuje denarnih sredstev. Toda vseeno se morajo ta dela izvršiti, pa čeprav bi morali najti za ta dela čisto

nov in našim razmeram primeren način financiranja.

Vedno ostrejša medsebojna konkurenca vlada po vsem svetu in kdor ne zagradi z obema rokama za delo, ta je izgubil bitko. Pri nas pa ljudje še nočejo razumeti te ostrotoja boja, pri nas še vedno ni onega smisla za delo, ki je potreben, če hočemo vzdržati v konkurenčni borbi. Samo nerazumevanje resnosti položaja je tudi vzrok, da se še nihče ne meni za sestavo vsedržavnega gospodarskega programa. A med tem ko drugi delajo, pridno in z vso vnemo delajo, čakamo mi na neznanega rešitelja. Jasno je, da bo tem težji naš položaj, čim dlje bomo čakali. Zato pa v gospodarsko aktivnost, zato v slogi na delo, da ne bo Jugoslaviji ugrabljeno ono mesto na solcu, ki bi ga mogla imeti po svoji legi in naravnem bogastvu.

Nov privilegij za uradniške nabavljalne zadruge

Minister za šume in rudnike je predpisal režijske cene, po katerih bodo dobivale uradniške nabavljalne zadruge, ki so vključene v Savezu, premog iz državnih premogovnikov. Te cene se gibljejo od 150 do 200 Din za tono.

V zvezi s tem je izdal min. za gozdove in rudnike še pravilnik o prodaji premoga iz državnih premogovnikov za nabavljalne zadruge drž. nameščencev.

Po tem pravilniku bodo nabavljalne zadruge kupovale premog za svoje člane iz državnih premogovnikov po režijskih cenah. Cene bo objavljalo od časa do časa ministrstvo za gozdove in rudnike.

Zadruge pa smejo kupovati ta premog samo za stalne potrebe svojih članov in za lastno uporabo v svojih stanovanjih, podjetjih in hišah. Za posamezne člane zadruge so določene na leto te količine: Oseba, ki vzdržuje več ko tri osebe ima pravico na 8 ton premoga, kdor vzdržuje tri ali manj oseb dobi 7 ton, če vzdržuje le ženo 6 ton, če nikogar 2 in pol tone.

V nobenem primeru ne sme zadruga prodati svojemu članu večje količine premoga. Zadruga je dolžna, da vsakih 3 ali 6 mesecev javi ravnateljstvu drž. rudarskih podjetij v Sarajevu svojo približno potrebo.

Količina premoga, ki pripada zadrugar-

ju, je njegova osebna pravica, ki se ne more prenesti na drugo osebo, brez ozira, če je ta članica zadruge ali ne. Zadrugnik, ki svoj premog odstopi drugemu, izgubi za leto dni to ugodnost. Polg tega mora ravnateljstvu plačati razliko med znižano in nominalno ceno. Če zakrivi to zadruga, jo zadene ista kazen.

Zadruga, ki se poslužuje te ugodnosti, mora voditi posebno knjigo o naročilih, ravnateljstvu drž. rudarskih podjetij v Sarajevu pa ima pravico do kontrole nad uporabo premoga.

Kdor proti vsem predpisom odstopi svoj privilegij tretji osebi, izgubi za eno leto to pravico in plača razliko v ceni. Praktično pomeni to, da sploh ne bo kaznovan, ker razliko bo plačala tretja oseba, premoga pa itak ne potrebuje, ker ga oddaja naprej. Vendar nas pa veseli, da je vsaj spoštovan zadrugni princip, da sme privilegij zadruge uživati samo član zadruge osebno, da se izrečno pravi, da je privilegij osebna in neodstopljiva pravica člana. To smo tudi mi vedno zahtevali in veseli nas, da je ta princip enkrat tudi uradno sprejet. Upamo, da bo ta princip uveljavljen tudi povsod drugod, tudi za zadrugne prodajalne in krme!

Šušmarstvo v kaznilnicah

Poljska vlada je sklenila, da bo kaznjence, ki se dobro obnašajo, naselila na Pomorjanskem. Vsak kaznjencec bo dobil nekaj zemlje in kaznjenci se bodo uporabljali za produktivno delo. Vse mizarke, čevljarke in druge delavnice v kaznilnicah pa bo poljska vlada opustila, ker niso nič drugega, ko samo nedovoljena konkurenca obrtnikom.

Tudi pri nas se neprestano množe pritožbe obrtnikov proti šušmarstvu, ki se uganja v kaznilnicah in drugih državnih delavnicah. A vse te pritožbe so le bob v steno, ker nihče se ne ozira na nje in šušmari se še nadalje. In za te pritožbe se nihče ne zmeni, čeprav je že notorično, da je položaj obrtnikov tako težaven, da je vedno več obrtnikov brezposelnih! Obrt, ki je pogoj vsakega gospodarskega napredka, ki je bila doslej še najboljše sredstvo proti brezposelnosti, propada zaradi šušmarstva, a nihče noče nič ukreniti proti temu.

Odločujoče kroge bi prosili, da se samo enkrat zamislijo v položaj poštenega obrtnika, ki mora zapreti svojo delavnico, ker mu je delo kaznjencev odvzelo zaslužek. Ali ni pojmljivo, če vzdihne obrtnik pri tej veliki krivici, ki se mu godi, da ni zanj druge rešitve, da še sam postane kaznjencec, ker potem bo vsaj lahko tudi on šušmaril, ko pa mu je onemogočeno, da bi si služil kruh kot pošten obrtnik! Šušmarstvo na stroške davkoplačevalcev! Vanj udeležo polnoštevilno.

To je pač tudi eden tistih paradoksov, ki ubija vse naše gospodarstvo.

Upamo zato, da bo vzgled poljske vlade tudi pri nas učinkoval in da se bodo kaznjenci uporabljali le za dela, ki ne bodo v škodo drugim stanovom! Šušmarstvo v kaznilnicah pa se mora nehati in prav tako tudi v vseh drugih državnih in občinskih podjetjih. Če ne bo tega šušmarstva konec, bo moral pasti tudi donos davkov, pa naj bi bila davčna praksa še tako ostra. Kajti jasno je, če ubija šušmarstvo obrt, če obrtnik propada, potem tudi ne more plačevati davkov. Zato pa naredite že konec šušmarstvu, in sicer temeljito!

Predavanje o sadjereji in sadnem izvozu

Združenje sadnih izvoznikov in sadnih trgovcev v Dravski banovini in Zavod za pospeševanje zunanje trgovine pri trgovinskem ministrstvu priredita štiri strokovna predavanja in sicer: v nedeljo, dne 30. julija v Ljutomeru ob 8. zjutraj in v Središču ob Dravi ob treh popoldne; v nedeljo, dne 6. avgusta ob 8. zjutraj v Vidmu in ob pol treh popoldne v Rogasčki Slatini.

Zaradi velike važnosti teh predavanj in posebno še zaradi bolj uspešnega sadnega izvoza vabi Združenje vse trgovce, producente in izvoznike sadja, da se teh predavanj udeležijo polnoštevilno.

Nj. Vel. kralj na Bledu

Po triumfalnih dneh v Liki je odpotoval v četrtek Nj. Vel. kralj v avtomobilu skozi Belokrajino v Slovenijo na Bled. Povsod, kamor je prišel, ga je navdušeno pozdravljala narod in mu priredil nad vse priskrbe in iskrene ovacije. Zlasti v Sloveniji, kjer so že zvedeli za kraljev prihod, so bile v vseh mestih zbrane velike množice naroda, da pozdravijo svojega kralja in mu izrazijo svojo vdanost. V Ljubljano je prispel Nj. vel. kralj ob pol 3. pop. in od Dolenjske ceste naprej so neprestano odmevali navdušeni živio-klicji kralju. Skozi mesto se je vozil kralj zelo počasi in nad vse prijazno odzdravljaj ljudem.

Znova se je mogel Nj. Vel. kralj prepričati, kako iskreno so mu vdani vsi Slovenci in kako danes vsa Slovenija želi samo eno, da bi potekali Nj. Vel. kralju in Nj. visoki rodbini v Sloveniji čim lepše in čim prijetneje.

Zivel naš kralj in njegov visoki dom!

Trgovinski sporazum z Madjarsko

Med mnogimi mednarodnimi konvencijami, ki jih je sprejela Narodna skupščina na svojem zadnjem zasedanju, je bil tudi trgovinski sporazum z Madjarsko. Ta sporazum je bil podpisan že 15. maja in je takrat tudi stopil v veljavo in ga je bilo torej treba sedaj le uzakoniti.

Kakor druge države, tako je tudi skušala Madjarska doseči ugodnejšo trgovinsko bilanco z uvedbo kontingentov in povišanjem carin. Tako je lansko leto izdala dekret o kontingentiranju uvoza. Ta dekret je zadel zlasti naš izvoz, ker je kontingental skoraj vse predmete, ki smo jih izvažali na Madjarsko. S sklenjenim sporazumom pa se je za nas položaj zboljšal.

Z novim sporazumom se je uredil plačilni promet na temelju zaračunavanja medsebojnih terjatev, ki nastajajo od izvoza blaga iz ene države v drugo. Sklenjen je bil, z drugimi besedami, kompenzacijski sporazum. Obe stranki sta se obvezali, da bosta dopuščale gotove kompenzacijske posle z nekaterimi izjemami. Mi smo izvedli iz kompenzacijskih poslov izvoz rud in sirovih kovin, ker moremo za te predmete dobiti vedno devize, Madjari pa so izveli izvoz oljnatih proizvodov, semen in sirovih kož.

Od posameznih kontingentov so nam dovolili Madjari za to izvozno sezono: 90 vagonov češpelj, orehov in jabolk, 4500 vagonov drv, 480 vagonov oglja, 2600 vagonov raznih lesnih izdelkov, 36 vagonov kalcijevega karbida in 2 vagona lesenih žebeljkov. Treba je pripomniti, da ostali predmeti, ki jih izvažamo na Madjarsko, niso kontingentirani. Tako moremo še vedno prosto izvažati amonijak in kavstične soli ter razne kemične proizvode, za katere je Madjarska prav važen trg.

Sporazum določa, da se v primeru nesoglasij o izvajanju sporazuma sestavi mešana komisija, ki rešuje ta nesoglasja. Ta komisija je obenem pooblaščenca, da proučuje možnosti o razširjenju sklenjenega sporazuma.

Sporazum je sklenjen za dobo enega leta in preneha dne 14. maja 1934.

Rooseveltov poziv je imel uspeh

Rooseveltov poziv podjetjem, da mu javijo, da so pripravljene znižati delovni čas na 40 ur tedensko in plačati delavcem najmanj 15 dolarjev na teden, je imel popoln uspeh. Vsak dan se prijavlja na stotine podjetij, ki hočejo na ta način pomagati, da se doseže Rooseveltov obnovitveni načrt in da zopet zavladava prosperiteta. Dosej se je že prijavilo nad 10.000 podjetij, nove prijave pa prihajajo še neprestano.

Na podlagi teh prijav je izjavil vodja vsedržavnega gospodarske obnove, da bo dne 1. septembra v Združenih državah na novo zaposlenih 5—6 milijonov brezposelnih.

Naša zunanja trgovina

Naš izvoz je znašal v mesecu juniju 256.628 ton v vrednosti 252,2 milijonov dinarjev. Lansko leto je znašal v juniju izvoz le 189.558 ton v vrednosti 246,7 milijonov Din in se je torej povečal izvoz za 67.070 ton, po vrednosti pa za 5,5 milijonov. Vsled padca cen se je izvoz povečal po količini za 35,37 odstotkov, po vrednosti pa le za 2,23 odstotka.

V prvem letošnjem polletju smo izvozili 1.308.952 ton blaga v skupni vrednosti 1.434,1 milijonov Din. Lani smo v prvih šestih mesecih izvozili blaga le 1.083.538 ton v vrednosti 1.372,1 milijonov Din. Izvozili smo torej letos 225.414 ton blaga več ali za 20,80 %, a po vrednosti za 62 milijonov ali za 4,52 odstotkov več.

Glavni predmeti, ki smo jih izvozili v juniju so bili: kornja za 52,6 milijonov dinarjev, svinje za 11,3, jajca za 12,8, gradbenega lesa za 55,6, drv za 1,8, lesenih izdelkov za 6,2, cementa za 4,1, bakra za 23,3 in drugih rud za 6,6 milijonov dinarjev.

Tudi naš uvoz se je v juniju dvignil. V juniju smo uvozili 73.574 ton blaga v vrednosti 250 milijonov Din, to je za 6.036 ton in za 47 milijonov Din več ko v lanskem

juniju. Uvoz se je po teži povečal za 8,94 odstotkov, po vrednosti pa za 23,18%, kar znova kaže na nezdravo razmerje med cenami uvoznih in izvoznih predmetov.

V prvih šestih mesecih t. l. se je uvoz v primeri z lanskim dvignil za 1.524 ton, dočim pa je po vrednosti padel za 95 milijonov Din. Uvozili smo skupaj v prvem polletju 343.477 ton v vrednosti 1295,3 milijonov Din.

Glavni izvozni predmeti so bili: bombažno predivo za 24,4 milijonov Din, bombažne tkanine za 18,0, ovčja volna za 5,6, volneno predivo za 5,1, volnene tkanine za 5,1, svileni predivo za 5,3, sirova nafta za 5, sirova kava za 7, premoška vseh vrst za 6, strojev in aparatov za 6,2 milijona Din.

Trgovinska bilanca je bila v letošnjem juniju aktivna za 2,2, dočim je v lanskem juniju znašala 33,7 milijonov Din.

Mnogo bolj ugodna pa je slika naše trgovinske bilance v prvem polletju v primeri z lanskim. Letos je bila naša trgovinska bilanca aktivna za 138,8 milijonov, dočim je bila lani pasivna za 18,2 milijonov.

Optimizem na pariški borzi

Močno nazadovanje tečajev v Newyorku ni dosti vplivalo na pariško borzo, kakor tudi ne na druge borze. Francoski finančni krogi imajo zelo slabo mnenje o sedanjih ameriških finančnih politiki in zato se je tudi zanimanje za ameriške papirje zelo zmanjšalo. Posebno neugodno je vplivalo na Pariz, da ni mogla ohraniti Amerike niti s težavo doseženih žitnih cen. V Parizu so mnenja, da »možganski trst«, ki daje vse nasvete Rooseveltu, ne obvlada več položaja.

Transakcije deviz dokazujejo, da deluje zlato blok dobro. Francoska banka pošilja še naprej zlato na Nizozemsko in namenoma drži holandski goldinar nad zlato pariteto, da prepreči vsako ponujanje goldinarja. Francoska banka pa je tudi že dosegla, da se je Anglija odmaknila od ameriške finančne politike, kar je povzročilo začasno stabilizacijo funta na podlagi 85. Pozicija držav z zlato valuto se je utrdila, zanimanja za dolar pa ni, čeprav je vse prepričano, da bo Roosevelt prej ali

slej prisiljen, da stabilizira dolar.

Na borzi so ostali tečaji v glavnem neizpremenjeni, zelo pa se je dvignilo zanimanje za ruske papirje, ki so deloma narasli za 100 odstotkov. Dvig papirjev je v zvezi z novimi pogajanjimi s sovjeti. Tudi se mnogo govori o velikih naročilih sovjetov za francosko industrijo. Tako v Parizu, ko v Londonu pa se opaža močna špekulacija v kavčuku.

Poročila o gospodarskem položaju Francije so bolj ugodna. Zunanja trgovina se je zboljšala, dohodki železnice se dvignili, produkcija je zlasti v kovinski stroki narasla in brezposelnost se je zmanjšala. Zelo pa se je dvignila tudi premoškovna produkcija. Vsled tega optimizem stalno narasča, kar se je videlo tudi na velikem uspehu razpisane državnega posojila.

Opazja se nadalje, da se težavirani denar polagoma vrača v gospodarstvo. Še vedno pa je pri ljudeh za okoli 15 milijard denarja v bankovcih, v zlatu pa za več ko 10 milijard.

Bednostni fond Dravske banovine

Ministrski svet je odobril ustanovitev bednostnega fonda za Dravsko banovino v višini 11.250.000 Din. Prvotno je bil določen bednostni fond na 20 milijonov, a ga je finančni minister reduciral na 11.250.000. Novi bednostni fond pomeni novo in znatno obremenitev gospodarstva. Bednostni fond bo dobival svoje dohodke iz teh davščin:

Industrijski in obrtni delavci plačajo od svoje mezde pol odstotka, njihovi delodajalci pa od izplačil 1 odstotek. Efekt znaša 6.500.000 Din.

Uvede se izredni davek na dobiček delniških družb, ki znaša 5 odstotkov od državnega davka na izkazani čisti dobiček, ako ta dobiček ni višji kakor 6 odstotkov v podjetje investirane glavniice. Poviša se za četrt odstotka do 8 odstotkov čistega dobička in sicer do najvišje vsote 6,5 odstotka in 16 odstotkov čistega dobička. Podjetja in obrti iz prve skupine čl. 142 zakona o neposrednih davkih plačajo pol odstotka od državnega davka na čisti dobiček, če znaša 120.000 Din, in 1 odstotek, ako je dobiček večji kakor 200.000 Din. Efekt tega davka se računa na 2,5 milijona Din.

Podjetja, obvezana za javno polaganje računov, plačajo od tanijem, dnevnice, sejnin in drugih nagrad 10 odstotkov. Efekt se računa na 200.000 Din.

Tuji državljani plačajo od svojih plačil in pokojnin, ako znašajo najmanj 2500 do 3500 Din, 1 odstotek, za vsakih nadaljnjih 1000 Din pa še pol odstotka. Efekt se računa na 2 milijona Din.

Za izkoriščanje vodnih sil se plača 40 Din na leto od vsake konjske sile, odnosno pri električnih podjetjih 2 pari od vsake proizvedene kilovatne ure. Efekt se računa na 800.000 Din.

Z bednostnim fondom bo razpolagal pod nadzorstvom posebn odbor po posebnem pravilniku, ki bo naknadno objavljen.

VEČJI LESNI IZVOZ

V juniju se je izvoz gradbenega lesa povečal na 7372 vagonov, dočim je znašal v maju le 7258 vagonov, v aprilu 5748, v marcu 5942, februarju 4525 in v januarju 4169 vagonov. Tudi v primeri z lanskim junijem se je dvignil izvoz lesa in sicer za 2899 vagonov. Vrednost izvoženega lesa znaša 55,6 milijonov, dočim je znašala vrednost v lanskem juniju izvoženega lesa le 29,4 milijone.

ZAVAROVANJE VALUTE ZA IZVOZ SVEŽEGA SADJA

Finančni minister je odredil, 1. da se morejo izdajati izjemno s členom 6 pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami izkazila o zavarovanju valute za izvoz svežega sadja iz naše države v tej sezoni z začasno vezanimi terjatvami, nastalimi od uvoza blaga tiste države, v katero se sveže sadje izvažja, če dotična država nima z Jugoslavijo klirinškega dogovora, odnosno dogovora o plačilnem prometu.

2. da se ukineta odloka št. II-88.858 z dne 26. julija 1932 in št. II-95.278 z dne 11. avgusta 1932, ki se nanašata na izvoz svežega sadja, vina, hmelja, suhih in svežih sliv, čebulčkov itd. v pretekli sezoni.

Vreče

kupuje in prodaja
ALOJZ GREBENC, Ljubljana
Tyrševa (Dunajska) cesta 36

M. T. Z. IN LONDONSKA KONFERENCA

Izvršilni odbor Mednarodne trgovinske zbornice v Parizu je razpravljal na svoji zadnji seji o poteku londonske konference. Z ozirom na nesoglasja, ki so se pojavila na londonski konferenci, je sklenil odbor, da povpraša vse nacionalne odbore, kakšne učinke so povzročila ta nesoglasja na mednarodno trgovino. Na podlagi odgovorov bo M. T. Z. sklepala v oktobru o potrebnih ukrepih, da se izvedejo sklepi dunajskega kongresa za odpravo gospodarske krize.

NAŠE NARODNO GOSPODARSTVO V JUNIJU 1933.

(Po statistiki OUZD v Ljubljani.)

Zaposlitev delavstva v posameznih industrijah je bila v mesecu juniju v glavnem stacionarna. Nobena industrija ni tekem meseca v večjem obsegu niti napredovala niti nazadovala.

Z ozirom na mesec maj so relativno najbolj napredovale »gostilne, kavarne in krčme«. Napredovanje znaša okroglo 6% ali 192 uslužbencev. Vzrok je brez dvoma v začetku sezi je v kopališčih, zdraviliščih itd. Največji absolutni celomesečni prirast izkazuje »gozdno-planinska industrija«, in sicer 424 delavcev. Vsled deževja je »industrija kamenja in zemlje« kakor tudi »gradnja nad zemljoc« le neznatno napredovala. Iz istega vzroka je »gradnja cest, železnic in vodnih zgradb« (regulacije Ljubljance) od vseh industrij najbolj nazadovala, in sicer za 153 delavcev. Napredovala je tudi »tekstilna industrija« za nadaljnjih 176 delavcev. Radi sezi je so nazadovale tudi »oblačilna industrija in čiščenje« za 75 delavcev in »predelovanje kože in njenih surogatov« za 52 delavcev. Zadnji dve industriji se boste popravili, ko bo postala jesenska moda aktualna.

Industrijska skupina

	Zavarovan- cev v juniju	V primeri z majem 1933
Gozdno-planinska industrija	7.011	+ 424
Gostilne, kavarne in krčme	3.131	+ 192
Industrija kamenja in zemlje	3.978	+ 212
Gradnja nad zemljoc	5.546	+ 230
Higiena	1.738	+ 67
Zasebna prometna podjetja	847	+ 15
Tekstilna industrija	10.189	+ 176
Denarni in zavar. zav., samo- stojne pisarne	560	+ 8
Gradnja prevoznih sredstev	325	+ 4
Industrija hrane in pijače	3.454	+ 36
Industrija za predelavo lesa in rezbarstvo	3.676	+ 32
Kovinska industrija	6.252	+ 53
Industrija papirja	1.790	+ 15
Rudarstvo	6	—
Hišna alužinčad	8.205	— 11
Industrija tobaka	858	— 3
Industrija kože in gume	1.528	— 6
Grafična industrija	1.101	— 6
Trgovina	3.601	— 20
Gledališča, svob. pokl. in razno	1.176	— 7
Poljedelstvo	547	— 4
Javni promet	562	— 9
Oblačilna industrija in čiščenje	4.366	— 75
Kemična industrija	1.534	— 27
Predelov. kože in njenih surog.	2.917	— 52
Obšinski obrati z vodo	1.234	— 42
Centrale za proizvajanje sile in za preskrbo	500	— 20
Gradnja cest, železnic in vodnih zgradb	2.034	— 153
Skupaj	78.566	+ 1030

KLIŠETE
vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše
KLIŠARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

»TRGOVSKI TOVARIŠ«

Izšla je dvojna številka te naše odlične gospodarske revije, ki jo že deset let ureja predsednik Zveze trgovskih združenj Josip J. Kavčič. Novo dvojno številko odlikuje zlasti aktualnost vseh člankov, zelo bogat pa je tudi listek. Vsebinska dvojne številke je ta: A. Zelenikar: Kongres Mednarodne trgovinske zbornice in londonska svetovna konferenca; D. Potočnik: Regulativne hranilnice v letih 1930. do 1932; Dr. Albin Ogris: Trgovinske razmere v Srbiji in srbska trgovinska politika v letih 1830.—1914.; Zir.: Francoske velebanke 1932.; V. Šarabon: Rusija v svetovni petrolejski borbi; D. P.: Gospodarstvo doma in po svetu ob času londonske konference; V. Š.: Boljše cene za svetovnotržno blago; To in ono: Stečaj in prisilne poravnave v maju in juniju 1933., Slike s svetovne gospodarske konference v Londonu, Svetovna industrijska proizvodnja, Naše železnice, Poljske državne banke v letu 1932.; Društvene vesti: XXXIII. redni občni zbor Trgovskega društva »Merkur« za Slovenijo v Ljubljani, Ustni zaključni izpiti na enoletnem trgovskem tečaju STD v Mariboru, Zapisnik I. redne seje STD v Mariboru, Darilo.

»Trgovski tovariš« se naroča pri Trgovskemu društvu »Merkur« v Ljubljani, Trgovski dom, in velja za vse leto samo Din 36.—. Naročajte in čitajte našo prvo gospodarsko revijo.

Po svetu

Nj. Vel. kralj je odredil, da se na njegove stroške zgradi v Korenici v Liki bolnica za prvo pomoč s šolsko polikliniko, kopališčem in pestovališčem za matere in otroke.

Narodna skupščina je sprejela 11 mednarodnih konvencij in zakon o verskem pouku. Nato je bila odgodena.

Murska Sobota dobi zopet popolno realno gimnazijo.

Znana italijanska tekstilna tvrdka Brunner ustanovi v Čakovcu svojo tekstilno tvornico.

150 plemenskih bikov bo nakupilo kmetijsko ministrstvo v Švici. Bikci najboljše vrste se bodo prodajali po 5500 Din, druge vrste po 4000 Din. Živinorejske zadruge bodo dobile 25 odstoten popust.

Francosko-ruska vojaška pogodba je bila sklenjena po poročilu lista »Daily Express«. Za sklenitev pogodbe sta se zlasti prizadevala poljski in francoski generalni štab. Gre predvsem za oboroževanje sovjetske vojske in bodo sovjeti v ta namen dobili dolgoročne kredite.

Albanski kralj Zogu je zbolel, kakor poročajo listi. Albansko poslanstvo pa te vesti demantira in pravi, da je imel kralj le brezpomembno bolezen v želodcu.

Še pred potekom roka za premirje, ki so ga postavili makedonstvujušči, je prišlo v Plovdivu do novega atentata makedonstvujuščih.

Za novega francoskega poslanika v Rimu je bil imenovan grof de Chambrun.

Pod predsedstvom MacDonalda je bila v četrtak zadnja seja londonske konference. Večina govornikov je konstatirala njen popoln neuspeh, le nekateri so svarili pred prevelikim pesimizmom. Koncem seje je bilo prebrano Rooseveltovo pismo, v katerem se pravi, da so Združene države še vedno pripravljene sodelovati pri reševanju svetovne gospodarske konference. Pismo ni napravilo nobenega vtisa, razen par sarkastičnih pripomb.

Hendersona, angleškega socialističnega voditelja, ki še ni bil dolgo od tega predsednik II. internacionale, ostro napada »Neue Weltbühne«, ker dela na to, da bi Evropo sprijaznil s Hitlerjem. List pravi, da se naj Henderson informira pri svojih nekdanjih sodrugih, kako mislijo ti o njem. »Na voditeljih, ki jih je rodil, propada socializem.« S tem stavkom zaključuje list svoja izvajanja.

Gömbös je v Rimu razpravljajal o pristopu Madjarske k vzhodno-evropskemu ločarskemu paktu z ozirom na prijateljsko pogodbo z Italijo, o madj.-ital. gospodarskih vprašanjih, razjasnitvi razmerja Madjarske do Avstrije in o madjarski želji revizije mirovne pogodbe.

Francoski listi zelo komentirajo Gömbösovo bivanje v Rimu in povdarjajo, da je čisto izključeno, da bi se mogla doseči kakršnakoli sprememba v srednji Evropi brez soglasja Francije.

Vizum med Avstrijo in Francijo je odpravljen.

V Posaarju so hitlerjevci ugrabili tri ljudi, med njimi dva Francoza, in jih prepeljali v Nemčijo. Vladna komisija je zahtevala od Nemčije, da takoj izpusti ugrabljence in jih privede nazaj v Posaarje.

Tri armade ima Nemčija. Polg redne vojske, ki ji je dovoljena po mirovni pogodbi, tvorijo drugo vojsko napadalni oddelki nar. socialistov, ki štejejo 800.000 mož in 120.000 mož močni oddelki jeklenih čelad. Vsi ti so popolnoma oboroženi in vojaško izvežbani. S 1. januarjem pa bo postavljena z uvedbo delavne dolžnosti še tretja vojska, ki bo štela 300.000 mož in ki bodo vsi vojaški izvežbani.

Strah pred komunisti je v Nemčiji vedno večji. Nemška vlada je sedaj izdala nemškimi občinam navodila, kaj naj ukrepejo, če bi celi mestni okraji prišli v roke upornikov. Pripraviti morajo vse potrebno, da bi mogli te okraje odrezati od plina, električnega toka in vodovoda.

Sterilizacijski zakon so dobili v Nemčiji. Dedno obremenjenim bodo z operacijo odvzeli spolne žleze. Sterilizacija se more po sodniški razsodbi izvršiti tudi proti volji prizadetih.

Z zmago hitlerjevske zveze »Nemški kristjani« pri cerkvenih volitvah so upravno izenačene tudi vse nemške protestantske cerkve. Zmaga je bila izsiljena z vplivom oblasti.

Sveto leto bo podaljšano do binkošti, ki bodo 20. maja 1934.

Adria prašek je boljši

Denarstvo

PRIVILEGIRANA POMORSKA BANKA

Ker je sedaj na dnevnem redu vprašanje revizije subvencij, ki jih plačuje država paroplovnim družbam, je objavila »Politika« članek, v katerem priporoča, da se ustanovi za boljše podpiranje pomorstva posebna Pomorska privilegirana banka. Naloga te banke bi bila predvsem preskrbeti pomorstvu dolgoročne in cenene kredite, ker so ti za razvoj pomorstva neobhodno potrebni. Nadaljnja naloga banke bi bila izvesti zavarovanje ladij, ker gre do danes ogromne vsote našega denarja v tujino za zavarovalne premije. Če bi se takšna zavarovalnica dobro organizirala, ni izključeno, da bi mogla s svojimi dohodki naše pomorstvo subvencionirati. Ustanovni kapital te nove banke bi se moral večinoma dobiti iz državnih in banovinskih sredstev, nekaj pa tudi od naših privilegiranih denarnih zavodov, paroplovnih družin in zasebnikov.

TEČAJI NAŠIH PAPIRJEV V NEW YORKU

	11. 7.	18. 7.
7% Blair	21.75	22.—
8% Blair	22.50	24.—
7% Seligman	26.50	28.—

*

Po zadnjem izkazu čl. Narodne banke se je zmanjšal obrok bankovcev za 0.2 na 5769 milijonov Kč, kritje bankovcev pa se je povečalo od 38.7 na 38.8 odstotkov.

Zlata in devizna podloga nemške Državne banke se je po izkazu z dne 23. t. m. povečala za 13.9 na 312.4 milijonov mark. Obrok bankovcev se je znižal od 5319 na 5191 milijonov mark, kritje pa se je povečalo od 8.9 na 9.6 odstotkov.

Na japonskih borzah so zelo padli tečaji večine industrijskih papirjev. Finančni minister je sicer izjavil, da ni nobene groze vzroka za vznemirjenje, vendar pa se misli, da so padli tečaji, ker so japonske borze zelo udeležene na ameriških papirjih.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemlično snaki obleke, klobuke itd. Škrobl

in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo tovarna JOS. REICH Poljanski nasip 4-6. Sebeburgova ul. 8. Telefon št. 22-72.

Nezaposlenost po svetu pada

Prvič po izbruhu svetovne gospodarske krize navaja poročilo Mednarodnega urada za delo zmanjšanje brezposelnosti. Najbolj se je zmanjšala brezposelnost v industrijskih državah. Padanje ali naraščanje brezposelnosti v posameznih državah v drugem četrtletju letošnjega leta in lanskega (številke v oklepaju) kažejo te številke: Nemčija 5,039.512 (5,582.620); Avstrija 320.955 (271.481); Vel. Britanija in Sev. Irska 2,636.319 (2,821.840); Belgija 180.143 (153.441); Danska 84.201 (77.658); Holandska 150.530 (153.510); Švica 113.273 (103.082); Čehoslovaška 296.491 (195.076); Avstralija 109.182 (120.454); Kanada 37.150 (40.963); Švedska 107.356 (79.150); Bolgarska 23.288 (29.462); Francija 314.242 (322.320); Madžarska 65.793 (68.459); Italija 1,000.128 (968.456); Japonska 444.032 (458.886); Palestina 18.000 (21.100); Poljska 258.599 (339.773); Rumunija 45.571 (57.606); Jugoslavija 19.671 (18.532).

ZAPOSLENOST V ANGLIJI

Manchester Guardian, 14. jul. Po poročilu delovnega ministarstva je bilo 26. junija v Vel. Britaniji zaposlenih pribl. 9.793.000 zavarovanih oseb med 16. in 64. letom starosti. To je bilo za 135.000 več ko mesec prej in 461.000 več ko pred letom dni. Istega dne je bilo število pri borzah dela registriranih brezposelnih v Vel. Britaniji: 1.884.322 stalno brezposelnih, 463.712 začasno brezposelnih in 90.074 priložnostnih delavcev — skupaj torej 2.438.108. To je bilo za 144.771 manj ko 22. maja 1933 in za 309.235 manj kakor pred letom dni. 26. junija je bilo med brezposelnimi 2 milijona 163.411 moških, 51.709 dečkov, 334.379 žensk in 35.679 deklet.

ZVIŠANE CARINE

Da poveča ameriško proizvodnjo je Roosevelt zvišal carino na blago, ki se uvaža v Ameriko. Ni še bilo konec londonske konference, ko so bile v Ameriki carine že zvišane. Brez vsake pietete se je izvršil pogreb londonske konference.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posebno priložilo trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendenca nestalna;
promet Din 2,853.489-12.

Tekoči teden je zaključil s skoro istoličnim skupnim deviznim prometom kakor pretečeni teden (2,909 tisoč dinarjev); nazadovanje znaša le 56.000 dinarjev.

Dnevni devizni promet se je na poedinih borznih sestankih gibal tako-le:

Dne 24. julija Din	278.858-69	Din — Dunaj.
Dne 25. julija Din	1.346.649-41	Din.
Dne 26. julija Din	117.091-52	Din — Dunaj.
Dne 27. julija Din	796.481-63	Dunaj — Din.
Dne 28. julija Din	314.407-87	Dunaj.

Iz gornjih prometnih števil je razvidno, da je zaključil torkov borzni sestanek z največjim, sredin pa z najmanjšim dnevnim prometom, dočim so na posameznih borznih sestankih prevladovali zaključki v dinarski devizi in deloma tudi v avstrijskih šilingih. Narodna banka je intervenirala v skrcenem obsegu in dala na razpolago Curiha za 85.000 dinarjev, a Londona za 54.000 dinarjev, tedaj skupno 139.000 dinarjev.

Gros zaključkov tvori tudi to pot dinarska deviza, katere je bilo potom privatnega kliringa nabavljeno za 1874.000 Din, torej za 54.000 dinarjev manje nego v minulem tednu. Največji promet v inozemskih dinarjih izkazuje torkov borzni sestanek, na katerem je bilo perfektuirano zaključkov za nič manje ko 1 milijon in 125.000 dinarjev. Tudi promet v avstrijskih šilingih (potom privatnega kliringa) je bil v tem tednu celo živahnejši napram prejšnjemu tednu, ker izkazuje porast prometa za nad 163.000 dinarjev. Najmočnejši promet v avstrijskih šilingih je bil v četrtek, ker znašajo zaključki samo tega borznega dne nad pol milijona dinarjev.

Od ostalih deviz je najbolj padel promet v angleških funtih, ker jih je bilo tokrat nabavljeno za 225.000 dinarjev manje ko v minulem tednu. V ostalem je razvrstitev deviz glede skupnega v tem tednu doseženega prometa — oziroma porast ali padec njih prometa napram pretečenemu tednu (številke v oklepajih, vse v tisočih dinarjev) sledeča: Din. deviza 1874 (1928), avstr. šil. v priv. klir. 705 (542), Curih 85 (101), London 70 (295), Berlin (priv. klir.) 41 (0), Madrid 30 (0), Pariz 24 (5), Amsterdam 16 (11), Newyork 8 (27).

V bonih grške Narodne banke ni bilo niti prometa niti notic.

Promet avstrijskih šilingov v privatnem kliringu se je vršil skozi ves teden na tečajni bazi 8-85.

Tečajnica tekočega tedna očituje slabljenje tečajev malone vseh na tukajšnji borzi beleženih deviz izveniši Curiha, ki je bil na vse borzne dneve trgovan po tečaju 1108-35 za denar in 1113-85 za blago. Amsterdam in Praga sta na včerajšnjem borznem sestanku beležila ob ponedeljkovih tečajih, dočim je včeraj deviza Newyork nenavadno visoko beležila napram ponedeljku (24. t. m.) in znaša njen totedenski tečajni porast celih 222-22 točke. Nasprotno je tekom tega tedna oslabil tečaj Berlina za 1-11 poena, tečaj Londona za 1-56 poena, tečaj Pariza za 0-28 poena, a tečaj Trsta za 0-45 poena.

Devizi Budimpešta in Dunaj še vedno nista beležila, notic ostalih deviz ni bilo.

	24. julija 1933.	28. julija 1933.
	najnižji	najvišji
	Din	Din
Amsterdam	2314-85	2326-21
Berlin	1364-58	1375-38
Bruselj	800-52	804-46
Curih	1108-35	1113-85
London	191-42	193-02
Newyork	3986-05	4014-31
Pariz	224-38	225-50
Praga	169-79	170-65
Trst	302-13	304-53

Efektno tržišče.

Tendenca stalna.

Izmed industrijskih papirjev je beležila na četrtkovem borznem sestanku edinole Kranjska industrijska družba in sicer v povpraševanju in ponudbi Din 300— ter je na tej bazi došlo tega dne tudi do manjšega zaključka v tem papirju.

Tendenca v Vojni škodi, 7% inv. posojila, v 8% Blairu in v Agrarnih obveznicah je bila začetkom tedna mirnejša, proti koncu tedna pa čvrstjša, dočim je pri drugih na tej borzi notiranih državnih efekti ostala skozi ves tekoči teden stalna. Notice označujejo večinoma povpraševanja, medtem ko so bili ponudbeni tečaji samo v ponedeljek (7% inv. posojilo 47—, Vojna škoda 225—) in v torek (8% Blair 34—, Vojna škoda 223—).

Investicijsko posojilo je od ponedeljka na včeraj okrepilo svoj denarni tečaj za eno točko nalik 8% Blairu in deloma Agrarnim obveznicam, medtem ko je Vojna škoda učvrstila v četrtek svoj ponedeljkov tečaj (221) za celih pet točk. Na včerajšnjem borznem sestanku je bil po dolgem presledku perfektuiran zaključek v 2½% loter. drž. renti za vojno škodo in sicer po tečaju Din 221— za 1 komad.

Beglučke obveznice, 7% Blair in Seligmanove obveznice so med tednom tečajno oscilirale, na petkovem borznem sestanku pa pretežno beležile ob ponedeljkovih tečajih.

Denarne notice so bile te:

	24. t. m.	28. t. m.
Investicijsko posojilo	45—	46—
8% Blair	34—	35—
7½ Blair	32—	32—
Seligmanove obveznice	47—	47—
Agrarne obveznice	26—	27-50
Beglučke obveznice	36—	36—
Vojna škoda	221—	221—

Lesno tržišče.

Tendenca nespremenjena mlačna, promet samo 1 vagon macesnovih plohov.

Povpraševanja:

1 vagon brstovih plohov, neobrobjenih, lep monte I, II, III, 60 in 70 mm debelih, 2-50 in 2-60 m, odn. 5 in 5-20 m dolgih, od 20 cm (na ožji strani) širine naprej, kolikor mogoče suho. Franko vagon italijansko-jugoslovanska meja.

2 velika vagona rezane brstovine, obrobjena, s toleranco malih, zdravih grč in zaprtim srcem v raznih dolžinah od 1-16 do 6-10 m, v širinah od 50 do 190 mm in v debelinah od 40, 45, 50, 60, 65, 70, 75, 80 mm, gl. komisijona. Dobava september 1933. Franko vagon italijansko-jugoslovanska meja.

1 vagon brstovih neobrobjenih desk, 24 mm debelih, od 1-50 dolžine naprej, od 18 cm širine naprej, monte, I, II, III. — Franko vagon italijansko-jugoslov. meja.

Rezana brstovina, obrobjena, brez srca, s toleranco malih, zdravih grč in sicer: 5500 kom. 1-17 m, 60×33 mm; 1200 kom. 1-17 m, 60×53 mm; 600 kom. 0-46 m, 85×53 mm; 2750 kom. 0-46 m, 85×33 mm. Franko vagon italijansko-jugoslov. meja.

1 vagon ca. 20 m³ smrekovih desk, suhih, od 8 cm do 17 cm širokih, 24 mm debelih, 4 m dolgih, tombante. Cena franko vagon prihod Reka.

1 vagon rezane macesnovine, 4 m, od 16 cm naprej, I, II, v debelinah 18, 48 in 58 mm. Cena franko vagon nakladalna postaja.

60 m³ jelovih madierov, 75/220 mm, od 3 do 8 m z 1/3 vmesnih dolžin (3-33, 3-66 itd.), 75% I, II, III, monte, 25% IV.

30 m³ jelovih remeljnov, 50/70 mm, od 3 do 6 m z 1/3 vmesnih dolžin.

15 m³ jelovih madierov, 75/110 mm, od 3 do 6 m z 1/3 vmesnih dolžin.

50 m³ jelovih desk, podmernih, 3 m, 24 mm debele, paralelnih vezanih.

50 m³ jelovih desk, podmernih, 3-50 m, 24 mm debele, paralelnih vezanih.

35 m³ jelovih desk, podmernih, 5 m, 24 mm debele, paralelnih vezanih.

50 m³ jelovih desk, podmernih, 6 m, 24 mm debele, paralelnih vezanih.

2½ m³ jelovih madierov, 75/220 mm, od 3 do 6 m z 1/3 vmesnih dolžin.

Vse franko vagon prihod Sušak pristanišče.

Bukovi testoni 2-20 m, od 10—30 cm širine v navadnih kvalitetah franko Sušak, dobava po dogovoru.

Bukovo oglje in cannello franko meja čez Postojno.

Kupujte domače proizvode!

Vanilin sladkor

in
Prašek
za
pecivo:

Adria

u. se kupuje naš domaći proizvod!

prah za pecivo, vanilin - sladkor, rumenilo in podlag prahni znamke »ADRIA«.

TRGOVCI, forsirajte naše domaće proizvode, mi jamčimo za najboljšo kakovost istih.

Mednarodni borzni indeksi

Padec tečajev na ameriških borzah je vplival tudi na vse evropske borze in z izjemo Berlina, Prage in Curiha so skoraj na vseh evropskih borzah v preteklem tednu papirji nazadovali, kakor kažejo te številke:

Koncem leta	1. 7.	8. 7.	15. 7.	22. 7.
1927 = 100%			1933	
London	64.9	69.6	70.1	67.0
Pariz	65.6	69.7	68.2	67.2
Bruselj	32.7	34.3	34.7	34.3
Amsterdam	35.7	36.0	35.7	35.4
Stockholm	11.3	11.4	12.0	11.6
Berlin	31.2	30.3	30.5	30.9
Curih	49.4	48.3	47.9	47.9
Dunaj	34.6	35.2	35.0	34.1
Praga	54.6	56.1	56.2	57.2
Newyork	60.3	65.9	56.3	53.2

Na podlagi tečajev desetih svetovnih borz izračunani borzni indeksi je v preteklem tednu padel od 45-6 na 43-9%.

RUSKI UVOZ IZ AMERIKE

»Manchester Guardian« poroča, da pričakujejo Američani tekom prihodnjih mesecev formalno obnovitev diplomatskih odnosov med Združ. državami in Rusijo in sicer z ozirom na dejstvo, da je Reconstruction Finance Corp., ki je podjetje ameriške vlade, dovolila ruskemu uradu za zunanjo trgovino posojilo za 4.000.000 dol. za nakup ameriškega bombaža. Pričakuje se, da bodo temu posojilu sledila še druga, da financirajo ruske nabave bakra in poljedelskih strojev. Reconstruction Finance Corp. ima na razpolago mnogo milijonov dolarjev, ki bi jih lahko porabila v ta namen in g. Litvinov je rekel ob pričetku londonske konference, da je Rusija pripravljena kupiti blaga v vrednosti 1.000.000.000 dol., ako bi mogla dobiti kredit.

Po Reuterju bo prvo posojilo financiralo nabavo 60—80.000 bal bombaža. Posojilo je izdano v enoletnih notah po 5% po sovjetski trgovinski organizaciji v USA in garantirano po sovjetski državni banki. Sovjeti bodo plačali ob prevozu 30 odstotkov v gotovini.

Iz združnega registra

Vpisala se je Živnorejska selekcijska zadruga za okolice Škofje Loke, r. z. o. z. Izbrisala se je »Produkcija«, osrednja zadruga za nakup, proizvodnjo in prodajo. Likvidacija zadruge je končana.

JESENSKI LIPSKI SEJEM 1933

Začetek dne 27. avgusta

Vsa pojasnila daje:
ING. G. TÖNNIES, LJUBLJANA
Dvořakova ulica 3/II. — Telefon 27-62

ZVANIČNI BIRO LAJPCISKOG SAJMA
Beograd, Knez Mihajlova 33

Težaven gospodarski položaj Grške

Ni le slučaj, da je notranji politični položaj Grške tako napet, da se kar neprestano govori o možnostih nove revolucije in novih državnih preobratov. Kajti vse te notranje težave so le posledica silno težkega gospodarskega stanja Grške, ki pritiska vse življenje in žene ljudi iz enega ekstrema v drug ekstrem.

Kakor vse druge balkanske države, tako trpi tudi Grška, od tega, da ne more izvoziti svojih deželnih pridelkov. Toda razlika med Grško in drugimi balkanskimi državami je v tem, da izvažajo Grška le luksuzne in polluksuzne predmete, dočim izvažajo druge balkanske države neobhodno potrebna živila. Balkanske države niso zato nikdar v nevarnosti, da se ne bi moglo prehraniti njih prebivalstvo, ker imajo živila v izobilju, Grška pa nima zadosti živil in jih mora uvažati. Prav tako mora Grška uvažati les in kurivo, kar je neobhodno potrebno in zato tudi Grška ne more zmanjšati svojega uvoza v tej meri, kakor druge balkanske države. Posledica tega je, da je trgovinska bilanca Grške stalno deficitna in da ni nobenega upanja, da bi ta deficit v doglednem času padel.

Še leta 1922 je znašal deficit grške trgovinske bilance le 680 milijonov drahem, a že naslednje leto je narasel na 3.518, l. 1924 na 5767, l. 1925 na 5.668, l. 1928 celo na 6.399 in je nato pričel padati, da je znašal v letu 1931 še 4.624, lani pa 3172 milijonov drahem. To zmanjšanje deficita pa je bilo doseženo le s tem, da je Grška manj uvozila, kakor kažejo te številke:

Izvoz Grške je znašal v letu 1931 589.036 ton v vrednosti 4759 milijonov drahem, leta 1932 pa 511.985 ton v vrednosti 4202 milijonov drahem. Izvoz je torej nazadoval z ozirom na njegovo dolarsko vrednost za 36,5 %.

Uvoz Grške je padel od 2.540.486 ton v vrednosti 8826 milijonov drahem v letu 1931 na 2.372.024 ton v vrednosti 7871 milijonov drahem v letu 1932, ali za 42 odstotkov (po dolarski vrednosti).

Splošno nazadovanje svetovne trgovine, vsesplošne uvozne omejitve ter dejstvo, da mora Grška uvažati živila, les in kurivo, izvažati pa v glavnem le luksuzne in polluksuzne predmete, vse to je vzrok, da bo grška zunanja trgovina še naprej pasivna.

Druga, silna težava, ki pritiska na Grško je problem naseljencev. Po nesrečni vojni s Turčijo je morala Grška sprejeti poldrug milijon izseljencev, dvakrat težka naloga za državo, ki je že preje morala

uvažati hrano za svoje prebivalstvo. Velik del teh izseljencev je prišel ob vse in treba je bilo za nje zgraditi stanovanja in jim dati najnujnejša sredstva za obstanek. Tega ni mogla izvesti Grška brez dolgov. Ti so vsled tega narasli na 407 milijonov dolarjev in samo za njih obresti je potrebnih letno 30 milijonov dolarjev, kar pomeni 81 odstotkov vseh dohodkov od grškega izvoza.

Na drugi strani pa je prenehal ogromni dohodek, ki ga je imela Grška od svojih izseljencev v Ameriki, Egiptu in vseh deželah Levante. Še leta 1930. so poslali ti izseljenci 3.315 milijonov drahem, a ameriški polom ter splošna gospodarska kriza in deloma tudi napačna odredba o prisilni konverziji drahme, vse to je ustavilo dotok denarja izseljencev.

Grška je čisto pomorska država, ki je imela razvito trgovino in razvito trgovinsko mornarico. Zastoj vse svetovne trgovine je skrčil tudi ta grški dohodek, ki je bil vedno važna postavka v grški plačilni bilanci.

Kot pomorska država je bila Grčija od nekdaj v najnižjih stikih z angleškim gospodarstvom in zato je bil tudi funt od nekdaj na Grškem najbolj cenjena in iskana valuta. Nepričakovan padec funta je bil zato za Grško prava katastrofa. Ne samo Grška banka, temveč tudi zasebniki so imeli zelo veliko kapitala naloženega v funtih in padec funta je vse te kapitale močno zreduciral.

Zboljšanje grškega gospodarskega položaja je v veliki meri odvisno od zboljšanja splošnih svetovnih gospodarskih prikl. Neuspeh londonske konferencie zadene zato Grško še v posebni meri, ker pač oddaljuje rešitev, pa naj bo grški kmet še tako delaven in skromen in naj se grške vlade še tako prizadevajo, da izboljšajo gospodarski položaj Grške.

NAJEMNINA ZA TRGOVSKE LOKALE V ZAGREBU PADLA

»Jutarnji list« piše, da stalno padajo najemnine za trgovske lokale v Zagrebu. Ne samo, da je preveč lokalov v ulicah, ki nimajo pravega prometa, temveč je tudi preveč trgovin ene in iste stroke in zato primanjkuje kupcev. Dočim je bil še pred dvema letoma pravi lov za lokali, je te danes težje oddati ko stanovanja. Ne samo v periferiji, temveč tudi v centru mesta se lokali le težko oddajo in nekaterih ni mogoče oddati niti za polovično najemnino.

SLABA HMELJSKA ŽETEV NA POLJSKEM

Vsled slabega vremena računajo na Poljskem na zelo slabo žetev hmelja. V Voliniji bo znašala žetev komaj 20—30% normalne. Boljši izgledi so v lublinskem okraju, kjer računajo, da bo dosegla žetev 60 odstotkov.

STARI HMELJ BODO UNIČILI NA ČEŠKOSLOVAŠKEM

Iz leta 1930 je preostalo na Češkoslovaškem še 60.000 centov hmelja. Od teh so ga prodali 5000 centov, od preostalih 55.000 pa bodo eno desetino uničili, ker je hmelj že pričel gniti. Vlada je že dovolila, da se ta hmelj uniči.

Iržna poročila

MARIBORSKI SEJEM

Na trg z dne 25. julija je bilo prignanih 8 konjev, 12 bikov, 206 volov, 345 krav in 26 telet, skupaj 597 glav. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu so bile te: debeli voli 1 kg žive teže od 4—4,60, poldebeli voli 2,75—3,75, plemenski voli 3 do 3,75, bikji za klanje 3,50—4, klavne krave debele 2,50—4, plemenske krave 2,50 do 2,75, krave za klobasarje 1,50—2, molzne krave 3,25—3,50, breje krave 3,25—3,50, mlada živina 3—4,25, teleta 4—5,50. Proda-

nih je bilo 373 komadov, od teh za izvoz v Italijo 24 komadov.

Mesne cene: Volovsko meso I. vrste 10—12, II. vrste 8—10, meso od bikov krav, telic 5—7, telečje meso I. vrste 10—12, II. vrste 6—8, svinjsko meso sveže do 16 Din za kg.

ZAGREBSKI TEDENSKI SEJEM

Vsled sejma v Dugem selu je bil zadnji zagrebški tedenjski sejem nekoliko manj obiskan, ko prejšnji. Velik pa je bil dogovor. Živina se je največ iskala za domačo potrebo. Cena dobrim volom se je dvignila za 75 par. Cene zaklanih sremških svinj pa so padle za 50 par.

Dogon: Na trg je bilo prignanih: 19 konjev, 274 krav, 60 junic, 94 volov, 34 junc, 134 telet, 317 konj in žrebet, 1 konj, 472 svinj in 102 pujska.

Cene: bikji po 3,50—3,75, krave za klanje po 2,75—3, za klobase po 2,15—2,40, junice za klanje po 3,25—3,75, voli I. vrste po 5—5,25, II. vrste po 3,50—4, junci po 3,50—4, nepitane svinje po 6,50—7 Din za kg žive teže, pujski po 130—190 živin, ovce po 80—130, konji po 3000—6000, žrebeti po 1000—1500, konji za klanje po 0,50—0,75, sremške svinje po 11—11,50, mlade svinje po 11—11,50, živa teleta po 3,50 do 5,50, zaklana po 7—8 Din za kg.

Detelja po 40—50, seno po 40—45, sila za krmo po 35 Din za 100 kg.

Navodilo za kuhanje!

Na 1 liter vode

(hladne, ne vrele) 3 žlice

**Kathreiner Kneippove sladne kave
in 1 žlico pravega „Franckovega“
kavnega dodatka!**

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave,
mlečnih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba! — Zahtevajte cenik!

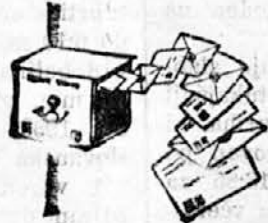
J. HLEBŠ, LJUBLJANA

DRUŽBA Z O. Z.

CANKARJEVO N. 21 — MESTNI TRG 19

Sobo-črkoslikarstvo in pleskarstvo

Vsa dela izvršuje z najmodernejšimi vzorci, točno po naročilu, solidno in pod garancijo. — Telefon 30-70.

KUVERTA

D. Z. O. Z.

LJUBLJANA

Karlovška c. 2 Vožarski pot 1

TVORNICA KUVERT IN

KONFEKCIJA PAPIRJA

Čitajte in razširjajte
»TRGOVSKI LIST«!

- Pleskarsko in sobo-slikarsko delo
- izvršuje po najugodnejših pogojih

Ivan Genussi

Ljubljana

Igriška ulica šte. 10

Telefon 22-67

Brzjavi: Krispercoloniale Ljubljana — Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale

Lastnik: Josip Verlič

Veletrgovina kolonijalne robe.

Velepražarna kave.

Mlini za dišave.

Točna postrežba.

Ljubljana

Dunajska cesta 33

Ustanovljeno leta 1840

Zaloga spirita,

raznega žganja in

korjaka.

Mineralne vode.

Ceniki na razpolago

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.